

Een portie leiderschap

Columns - 15 april 2022 - Auteur: Carsten Brzeski

Meer dan tien jaar geleden ging Olaf Scholz de campagne voor de burgemeestersverkiezingen in Hamburg in met de uitspraak 'wie leiderschap bestelt, kan het bij mij krijgen'. Als bondskanselier achtervolgt die uitspraak hem nog altijd. In plaats van leiderschap krijgt en vertoont Duitsland het bekende gedrag met een paar nieuwe elementen: twijfelen, treuzelen en holle leuzen. Beloven maar niets doen.

Deze week verkondigde een televisieprogramma dat een groot deel van de beloofde financiële hulp voor de slachtoffers van de overstromingen van 2021 (nog) niet is uitbetaald. Die hulp werd vorig jaar beloofd door de toenmalige minister van Financiën, Olaf Scholz. Maar de zelfverklaarde doener uit Hamburg leverde niet.

Ook de grote *Zeitenwende* van eind februari verliest al aan glans. Wat aan het begin van de oorlog in Oekraïne nog een groots pakket was van 100 miljard euro voor defensie plus een verhoging van de jaarlijkse uitgaven naar de NAVO-norm van 2 procent van het bruto binnenlands product (bbp), is nu nog slechts een verhoging naar 2 procent van het bbp. Over vijf jaar komt die verhoging neer op 100 miljard euro. Na twee maanden resteert nog slechts de helft van de belofte.

In plaats van leiderschap krijgt Duitsland, en daarmee ook Europa, eerder aarzelen en treuzelen. Aan het begin van de oorlog was het een aarzelen vanwege principes, nu is het een aarzelen wegens economische belangen. Iedereen weet dat de zwaarste economische sanctie tegen Rusland een embargo op gas en olie is. Iedereen weet echter ook dat vooral de Duitse economie het meest zou lijden onder dat embargo.

Hoe erg is onduidelijk, maar er gaat nauwelijks een dag voorbij zonder een nieuwe analyse over de economische gevolgen van zo'n embargo. Deze week waren het de grote Duitse onderzoeksinstituten. Ze schatten dat een embargo op Russische olie en gas meer dan 6 procentpunten groei zou kosten. Het is begrijpelijk dat de Duitse regering die stap moeilijk vindt. Er wordt een grens overschreden waarbij nieuwe sancties of andere maatregelen om de oorlog te stoppen tot grote zelfbeschadiging leiden en economisch pijn doen.

Niemand wil graag in de schoenen van Scholz of van andere politici staan. Duidelijke keuzes maken betekent andere opties uitsluiten en bereid zijn de gevolgen van de moeilijke keuzes te aanvaarden. Of het nu gaat om de oorlog in Oekraïne, de energietransitie of de hele structurele verandering van de economie.

De coalitiepartners van Scholz, de liberale FDP en de Groenen, zijn de afgelopen weken al door dat dal gegaan. De groene Robert Habeck onderhandelt met Qatar over de levering van gas. De liberaal Christian Lindner moet almaar hogere begrotingstekorten en schuldbergen verkopen. En de groene Annalena Baerbock deelde mee dat Duitsland nu echt groot militair materieel levert aan Oekraïne in plaats van helmen. Duidelijke keuzes maken als de nood hoog is, het kan. Ik bestel dan ook direct een portie leiderschap bij Scholz.

Deze column is met toestemming overgenomen van dagblad De Tijd

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/49656/een-portie-leiderschap>